

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eivsdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpvrga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

VI. Rhythmi Medibardi de Miraculis S. VValpurgæ, quæ VVolfardus
Hasenrietanus quatuor libris complexus est. Nunc primum è Manuscripto
codice Bibliothecæ Episcopalis Eystettensis publicati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

bruarij, conatur S. Richardum ex antiqua statione & possessione, quam tot annis in Calendario obtinuit, exturbare, inque locum eius substituere. At quem? Robertum Barns Anglum, flagitiosum Apostatam, qui Witebergæ cum Luthero Lutheranus erat; cum Zvvinglianis in Anglia Zvvinglianus; quem ipsemet Henricus VIII. Rex iam ab unitate Ecclesiæ segregatus, & in schisma miserabiliter lapsus, flammis voracibus absumendum tradidit. En, lector, quis sit illerantus, cui S. Richardus cedere iubetur, idque ex edicto eius, cui si vel vnus boni viri pilus fuisset, ab hac permutatione abstinuisset, neque in locum *Angeli*, Anglum nulla dote quàm perfidia magis spectabilem, sufficere studuisset.

CAPVT VI.

RHYTHMI MEDIBARDI DE
MIRACVLIS S. WALPVRGÆ, QVÆ
WOLFARDVS HASENRIETANVS
quatuor libris complexus est:

Nunc primum

Ex manuscripto Codice Bibliothecæ Episcopalis Eystettensis publicati.

*Walpurgæ sacra tot signis glorificata,
Prosaicè scriptam * rhythmo libet edere vitam;
Virginis eximia placeat laudes iterasse;
Quas iterat signis Rex Regum quotidianis.
Filia regis erat, sed egenam se faciebat,
Dives ut in Christo regnaret semper in ipso;
Quàm sit chara Deo monstrant miracula crebro.*

* Soluta oratione scriptam à VVolfhardo.

Qua meritis eius confert de virgine natus.
 Profam pertasos cantatio mulceat ipsos:
 Profam VVolfhardus, rhythmum fecit Medibardus.
 Aeterna vita det premia Christus utrique,
 Virginis oratu pro deuoto famulatu.

Paraclete Sancte Veni,	Inde Hierosolmam,
Perfla hortum cordis mei;	Adiit, hinc duce Christo
Vt fluant hic aromata,	Ad nos vsque peruenit.
Tibi redolentia.	Fratre suo memorato,
Vt de ventre fluant meo	Præsulari infala
Aqua viua flumina.	Sublimato, Angelicam
Linguae mihi da precor	Vitam inter homines
Copiosa munera;	Qui ducebat, Apostolus
Qui dedisti in munere;	Nobis à Deo datus,
Tot linguarum genera.	Inclita VValpurgis virgo:
Vt possim promere dignè	Mansit cum VVuncbaldo
Qua tua sunt munera.	Fratre æque sanctissimo,
Munera isthac sunt tua,	Heidenheim cœnobio.
Quod Sanctorum anime,	Hinc vt sol & luna totam
Adhuc carne prægrauata,	Ornant Sualaueldiam,
Terrena despiciunt.	Quo translato de mundanis
Et superna concupiscunt.	Ad caelestem gloriam,
Hoc VValpurgis sacra virgo	Alma virgo memorato
Tacta desiderio.	Præfuit cœnobio
Hoc amore inspirata	Monialibus collectis
Semetipsam abnegans,	Christo deuotissimis,
Tulit crucem & secuta	Quo in loco dum diuino
Est Christi vestigia.	Instaret seruitio:
Qua cum esset regis nata	I. Quadam die vespertino
Regales diuitias,	Tempore egrediens,
Pro amore summi regis	Ipsa templum Dei viuum
Penitus contempserat.	Manufacto de templo,
Et secum totumque mundum	Nullo inuitante, domum
Deiicit viriliter.	Vicini cuiusdam intrat,
Hac educta de patria	Cuius seminecem natam
A fratre sanctissimo	Eius in cubiculo,
VVillibaldo primum Romam,	Dum per noctem orat totam

Reddi

Reddidit fanissimam.
 Cui parentes puella
 Cum offerrent plurima
 Devotissimè Xenia,
 Respuit pecuniam.
 Quia quod gratis accepit,
 Gratis dare voluit.
 II. iterum cum nocte quadam
 Custos monasterij,
 Lumen sibi denegaret,
 Dormitum secesserat,
 Incœnata & fraterna
 De morte tristissima.
 Et ecce in ancillarum
 Dei dormitorio,
 Lux immensa cœlo missa,
 Totâ nocte splenduit.
 Quod sorores vt viderunt,
 VValpurgæ insinuans.
 Hoc illa nequaquam suis
 Attribuens meritis,
 Sed illarum sanctitati.
 Grates agit Domino;
 Et veram humilitatem,
 Corde seruat intimo.
 Quanto namque in se Dei
 Vigere clementiam
 Sensit, tanto arctiori
 Se addixit regulæ;
 De virtute in virtutem
 Conscendens quotidie.
 Superstes vtrique fratri
 Vtriusque breuiter,
 Sed veraciter conscripsit
 Vitam insignissimam.
 Tandem Christo ipsa suam
 Resignauit animam.
 Cuius corpus supra dicto

Quo conuersata loco,
 Sepultura est traditum
 Officiosissimè,
 Vbi * quiescit in pace
 Tempore non modico.
 Præsul donec Orcharius
 Ab ipsa commonitus,
 Corpus eius reuerendum
 Sublatum solemniter,
 Aureacensem ad suam
 Transtulit toparchiam.
 Multis annis euolutis,
 Erchanboldo Præsule,
 Exorante Moniali
 Liubila prædiuite,
 Apertum est Mausoleum
 Virginis eximia.
 Memorata Monialis
 Datis cunctis prædiis,
 Accipit desideratas
 Virginis Reliquias.
 Quibus sublatis ad sua
 Perrexit latissima.
 III. Hac in via puer quidam
 Obuiant feretro,
 Caduco affectus morbo,
 Quo sanato, protinus
 Odor miræ Suauitatis
 Sequitur miraculum.
 IV. Ipso die puer alter
 Caducus similiter,
 Se vniuit portantibus
 Sacratas Reliquias,
 Et inde præsanitate
 Grates agit Virgini.
 Reliquiis exoptatis
 * Mœnheim transportatis
 Et Ecclesie illatis,
 V. Ipsa

* Mœnheim.

V. Ipsa

- V. Ipsa nocte Liubila
Senior per visum quidam
Assistens, sic monuit.
Liubila, inquit, cur dormis?
Curve ad Ecclesiam;
Sanctus enim Villibaldus
Intrauit cum plurimis,
Visurus qualiter suam
Sororem locauerit.
Surgens illa fecit iussa.
Immemor passionis,
Erat enim podagrica,
Plurima per tempora;
Sed perfecte est sanata,
Pereunte podagra.
- VI. Ex utero matris curuum.
Mirè sanat Leibolfum,
Qui abiectus tripodite
Seruiuit Ecclesie;
Omnibus diebus vite
Grates agens Domina.
- VII. Cereus ingens à quodam
Est allatus Comite,
Qui diuinitus accensus
Ardebat per triuuum.
Quarto die hora nona
Est sponte lux extincta,
- VIII. Sequitur mox prodigium
Ingens ac mirificum;
Fores quippe Ecclesie
Clausa sunt diuinitus;
Quae post duas horas
Patescunt iterum.
- IX. Duae quoque mulieres
Manuum curuedine,
Inhoneste aduenerunt
Missarum solemnitas;
Quae astantes impetrant
- Sospitatis gratiam.
- X. Item alteri contracta
Sospitatem reddidit.
- XI. Cuidamque claudicanti
Incessum redintegrat.
- XII. Engilsumda Bergilense
Opem miram conulit.
- XIII. Geila contumax matrona
Eius festa famosa
Inhonorans, sed bis ternis
Subacta piaculis,
Gloriosorem fecit
Sanctitatem virginis.
- XIV. Mulieri Francigenae
Curuum sanat brachium;
Quae addicta seruitio
Incurfatur denuo;
Sed reddita libertate
Sospitatem recipit.
- XV. Hinc quendam fastidiosum
Fame panem mortuum,
Alloquens per visionem
Monet ut de calice
Eius biberet, quo factus
Esuriit solito.
- Secundi libri Mira-
cula.
- I. Matrona sollicitate
Perditum restituit
Rifile quod illa statim
Misit ad canobium,
Conseruaretur ut ibi
Hoc in testimonium.
- II. Cecus quidam ad beatam
Virginis praesidium,
Sincera confugit fide

- Receptoq; lumine,
Semet saluatricis suæ
Mancipat seruimini.
- III. Quædam illuc deprecatur,
Cum venisset, virginem,
Sacculum eulogiarum
In via perdidit,
Quem *Valpurgis* inclamata
Reuersa restituit.
Quem inuentum in gremio
Seruientis Domine
Disperditis eulogis
Elemosinariis
Destinauit redditici
Ob signi memoriam.
- IV. Mater quadam lætabunda
Filiorum quatuor,
Sed tribus morbo absumptis
Effecta tristissima,
Voto factio matri sanctæ
Quartum morti eripit.
Mater voti non immemor
Ad *Valpurgam* properat;
Ducens secum voti causam
Puerum superstitem.
Cuius speratam miro modo
Inuenit & obtulit.
- V. Miserum quendam caduco
Morbo deditissimum
Opem sanctæ matri longo
Implorantem tempore,
Sanitatis exoptata
Mirè fecit compotem.
- VI. Tempore famis acerba
Duo quidam inopes,
Peruagantes loca plura
Pro victus penuria;
Quadam die peregrino

Hi iuncti sunt cuidam,
Quæ postquã ad sanctæ matri
Tendere cœnobium,
Percontantes recognoscunt,
Eiusdem itineris
Promittunt conuiatores
Sese deuotissimos.
Dumque simul ambularent,
Sermonem pacifico,
Tempus affluit prandendi,
Sed duo famelici
Nil habentes viatori
Assidunt beneuolo.
Cuius postquam viatico
Benignè refecti sunt,
Paruam requiem sumpturi,
Inseruunt se gramini.
Sed nouum conuiatorem
Heu somnus mox opprimit,
Quo viso nefandi duo
Suadente diabolo
Insurgunt in dormientem
Iugulantes impiè.
Cuius, sicut *Abel*, sanguis
Deo clamat de terrâ.
Quorum vnus ut cadauer
Occultaret mortui,
Impositum dorso suo,
Deportat in abdita;
Sed cum vellet deponere
Adhæsit firmissimè.
Sic miser inuitus portat
Quem sponte peremerat.
Quadam die fortuitu
Occurrebat socio,
Quem rogat obstupefactum
Ut ferat auxilium.
Qui arrepto quo præcinctus

Videbatur gladio,
 Dum secare à viuento
 Voluisset mortuum,
 Mirum dictu mox & ipse
 Cohæsit firmissimè.
 Tandem memor nefandorum
 Quæ patrauit scelèrum,
 Confitetur puro corde
 Se peccasse grauitèr.
 Spondet veram si soluat
 Christo pœnitentiã.
 Cuius votum quia pium
 Exaudiuit Dominus.
 Solutus à tam horrenda
 Compage cadaueris,
 Deo & Virgini sanctæ
 Grates agit debitas.
 At miser ille onustus
 Tam pudenda sarcina,
 Iamque factorem non ferens
 Putridi cadaueris,
 Destinât indignam vitam
 Digna morte linquere.
 Versus ad Rheni fluentia
 Cum horrenda sarcina,
 Intrat alueum profundum
 Intraturus Tartarum.
 Sic punitur homicida
 Vltione diuina.
 Suffocatum Rheni fluctus
 Eiciunt protinus,
 Et cum Iuda traditore
 Sepultura caruit.
 Qui interitum amico
 Intulit pacifico.
 Longè lateq; audito
 Signo tam mirabili,
 Deus Deorum laudatur

Et Valpurgis merita
 Multis in partibus orbis
 Habentur pro maximis.
 Cateruatim appropèrant
 Populorum agmina,
 Egros suos ad virginis
 Deferunt clementiam.
 Et peccatis deprecantur
 Suis indulgentiam.

VII. Inter hæc bis binis cæcis
 Restaurauit lumina,
 Quorum duo ex vtero
 Matris cæci fuerant.
 Vni ambo, sed alteri
 Vnus datur oculus.

VIII. Reginensis villa ciues
 Causa orationis,
 Aduentantes pernoctarunt
 Quibus somno deditis,
 Bini abducuntur equi
 Furibus à pessimis.
 Verùm fures cum rapina
 Se putantes abire,
 Gyrant castra tota nocte
 Volentes euadere.
 Sed dextera Dei fecit
 Virtutem non modicam
 Nam aurora in fulgente
 Capti, furti crimine
 Equos reddunt pudibundi,
 Et confusi maximè.
 Reginenses redierunt
 Ad sua latissimi.

IX. Claudū quendam non vtrumq;
 Sed reptantem manibus,
 Monstrum hominis informè
 Matris clementissimæ
 Miseratio ad statum

Reformat legitimum.

Miracula libri tertij.

- I. Puella quædam ab ipsis
 Heu cæca cunabulis,
 Audita opinione
 Virginis eximia,
 Desiderio flagrauit
 Veniendi maximo.
 Quam quidam in visione
 Nocturna submonuit,
 Oratorium adiret
 Tanti desiderij.
 Oblatas mundas offerret,
 Altari imponeret.
 Quas illatas statim binæ
 Gallinæ comederent;
 Quibus pasta deseruirent
 Matris excubiis.
 Venit, artulit, imponit
 Preces fudit intimas.
 Astant duæ moniales
 Gallinæ videlicet,
 Præuisæ in visione
 Quæ oblatas colligunt,
 Et requirunt diligenter
 Quæ, vnde, cur venerit.
 Quibus illa dum exponit
 Singula veraciter,
 Domino propitiante,
 Et beata Virgine,
 Incognitum lumen cœli
 Nouis hausit oculis.
- II. Mulier prægnans in partu
 Constituta proximo.
 Votum vouit vt si præsens
 Vinceret periculum,
 Natum puerum cum donis

Præsentaret virgini.
 Quo concesso voti rea
 Opportuno tempore,
 Offerret natum cum promissis
 Ad templum munusculis
 Sed retentat in soluendo
 Voto panem vnicum.
 Quo continuo amisso
 Egressura de templo,
 Dum se aqua spargit sacra
 Panem male subtractum,
 In petra fontis sacrati,
 Iacentem obstupuit.
 Ergo quem ad suum malè
 Vsum surripuerat,
 Ad sanctæ gloriæ matris
 Protestandam liquerat.
 Ananiæ & Saphyræ
 Fraudem vix effugiens.

- III. Sed quid dicam de puluino
 A matrona perduto
 Mirabiliter inuento?
- IV. Quid de vantis perditis,
 V. Et receptis? Quid de vase
 Amisso repertoque?
 Hæc sunt virginis beatæ
 Gloriosa merita,
 Hæc illius sanctitatis
 Præclara indicia.
 Quod in via quidem sua
 Nec patitur scandala;
 Quis miretur, quod singula
 Faciat miracula,
 Singulis super personis,
 Cum in vna fœmina
 Sit pariter operata
 Quinque mirabilia.
- VI. Mulier quædam caduca,

Præterea & muta,
 Venit eius ad gratiam,
 Sanitate donatur.
 Sed gratias stulta nullas
 Agens, redit ad sua.
 Post decem hebdomadarum
 Expletum curriculum,
 Audiuit per visionem
 Monitoris hanc vocem.
 Cur, inquit, mulier stulta
 Salutis es ingrata,
 Surgens virginis ad domum
 Gradu vade concito,
 Et completo precamine
 Famulatum debitum
 Sponde, tua saluatrici,
 Et dum viuas exhibe.
 Surgens venit, opus cœpit,
 Domum lata rediit.
 Sed aliud quadam die
 Operis dum faceret,
 Oculus eius sinister
 In genas profiliit.
 Tum peccatis hoc imputans,
 Recurrit ad virginem.
 Confitetur se errasse,
 Oculus refiliit.
 Quod temeritas abstulit,
 Humilitas reddidit.
 Quadam die ab hospita
 Persuasa, ut cerillum
 Acciperet, ad purgandum,
 Hæsit linum manui.
 Ope rursus sanctæ matris
 Manu gaudet libera.
 Litaniarum diebus
 Nendi opus aggressa,
 sed fusus in hæsit dextræ

Indissolubiler,
 Quæ ad dominam recurrens
 Opem consecuta est.
 Sed & ante paschæ dies
 Culcitram resarciens,
 Acu manu infixæ,
 Virginis suffragium
 Fideliter implorando
 Euasit periculum.

VII. Claudam viroque in pede
 Saluam fecit foeminam
 Quæ neglecta gratiarum
 Actione rediit,
 Sed mox pristini incurrit
 Languoris incommodum.

VIII. Inter hæc ternos mendicos
 Aduentantes paritor,
 Cacos à nauitate
 Solitâ clementia,
 Sancta virgo dante Christo,
 Nouis donat oculis.
 Numerum excadent tanta
 Quæ fecit miracula.

IX. Pisce donat oratores,
 Quem ipsi attoniti,
 Mox remittunt conseruandum,
 Signi ad indicium.

X. Turingenses duo quidam
 Mutam secum puellam,
 Sacrosanctæ ad virginis
 Tulerunt suffragia.
 Cui reuertenti clara
 Donata est loquela.

XI. Cuiusdam boues matrona
 Adeuntis virginem,
 Fures subduxerunt noctu
 Sed auferre penitus
 Non valentes, reliquerunt

Via stantes publica.

XII. *Quadam die lupus atrox*
Gregem niderenbeimensem
Inuadens, rapuit suam,
Quam & lustris intulit.
Sed non audens lacerare
Tertia reliquit die.

Miracula libri quarti.

I. *Magnifica & famosa*
Virtutum operatrix,
Gressum claudis reddit quini,
Sed diebus singulis.
Nullus venit anxius,
Quin rediret gratulans.
 II. *Sed & regis pacifici*
Ludouici filia
Hiltegarda, cum Luitboldo,
Etorio comite,
Ad gratiam matris sanctae
Corde venit supplici.
Regis nata mutum quendam,
Comes surdum attulit
Experturi sanctitatem
Eius famosissimam.
Quos utrosque sanos fecit
Virgo beatissima.
 III. *Sed & ipsis astantibus,*
Multisque fidelibus,
Ipsa eademque hora
Mater insignissima,
Reparauit & alium
Puerum claudisimum.
Quo viso hospites tanti,
Grates Christo maximas,
Et virgini persoluentes
Inclytique Xenia
Magni benedictione,

Remeant letissimi.

IV. *Miseram & miserandam*
Quendam mulierculam,
Damone mirè vexatam
Diurno tempore.
Magnifica operatrix
Signorum, saluificas.
 V. *Sed & sexus promiscui*
Diuersis temporibus,
Lucis honore priuatis
Reddit visum bis binis.
Et qui venere moerentes,
Iubilantes redeunt.
 VI. *Restant plura miracula*
In vna perpetrata
Miseram muliercula,
Virginis clementia.
Quae nequaquam reticere
Mira sinit gloria.
Sualaueldico in pago
Fuit quaedam foemina,
Dominis suis accepta
Atque deuotissima.
Qua languore fortissimo
Egrotare coeperat,
Biennio in languoris
Transacto molestis,
Tandem munere diuino
Paululum conualuit.
Sed cessante vno morbo
Maiorem incidemat.
Namque tam intemperata
Edendi ingluuies
Incessit semisanatam,
Vt nulla edulij
Abundantia valeret
A suis saturari,
Exhaustis iam parentibus,

Sed fame accrescente
 Anxiata hinc dolore,
 Hinc pudore maximo;
 Tandem diuinitus tale
 Occurrit consilium.
 Igitur tota spe sua
 In Domino posita;
 Et in virginis beatae
 Benigno suffragio,
 Rogat suos se deferri
 Ad VValpurga gratiam.
 Quo delata, biduanis
 Incumbebat precibus,
 Quibus exorata virgo
 Gradiendi misera,
 Qua priuata diu fuit,
 Sospitatem reddidit.
 Quo audito dominus eius
 Effectus latissimus,
 Venit cum coniuge sua,
 Multaque familia,
 Rem videre gloriosam,
 Gratesque persolvere.
 Qui cum vellet saluatrici
 Saluatam mancipare,
 Abbatissa dissuadente
 Bonum opus distulit.
 sed hoc ipsum distulisse
 Postmodum pœnituit.
 Nam reuersam domum sanam
 Languor idem occupat,
 sed donatam matri sanctae
 Denuo reliquerat.
 Adhuc tamen famis dira
 Manente ingluuie,
 Cuius mali dum solamen
 Anxia requireret,
 Bona quadam monialio

Vocato presbytero;
 Benedici panem fecit
 Redditque famelicæ.
 Quo gustato nequam illa
 Fames voracissima,
 Virgine sacra fauente
 Cœpit se subtrahere,
 Sic paulatim decrescendo,
 Vt prius accreuerat.
 Sic crescente fastidio,
 Pro mira esurie,
 Tandem nil aliud cibi
 Præter solum caseum,
 Nihil de potu gustare
 Nisi tantam lac poterat.
 Tali pasta edulio
 Anno ferme medio,
 Cœpit & hunc fastidire,
 Acceptumque spuere.
 Quod dum tolerare nequit,
 Penitus abstinuit.
 Sex transactis septimanis
 Absque cibo potuque,
 Vix persuasa à magistra,
 Dum gustat ceruisiam,
 Gula respiente fluxit
 Per oculos naresque.
 Quin & visus dignitate
 Amissa continuo,
 Supplicando matri sanctae
 Corde deuotissimo,
 Visum pristinum recepit,
 Cibum omnem respuit.
 Re ad præsulem perlata,
 Eandem venerando
 Commendauit Presbytero;
 A quo veracissimè
 Recognouit veritatem

Mira.

Mira abstinentiæ.
Biennio diuini
Omnigenis dapibus,
Potibus que abstinuit.
Cunctis retro seculis,
Quod miraculorum genus
Est inauditissimum.
Talia per caram suam
Christus mirabilia
Operatur, in diebus
Patrum precedentium,
Diligentia eorum
Quæ scripta nobis reliquit.
Nostris quoque temporibus
Fiunt perquam plurima,
Nec cessat quotidianis
Novis que miraculis,
Mundo suam declarare
Sponsam Dei filius.
Nam ex eius sacra tumba
Aqua manat iugiter,
Qua infirmi quique vincti
Medicinæ celeris,
Per merita sanctæ matris

Effectum consequuntur.
Sed quod summa esse salus
Sospitas que noscitur,
Quisquis peccatis grauat
Eius ad clementiam
Confugerit, promeretur
Veram indulgentiam.
Quam & nobis scelerosis,
Peccatis innumeris
Prægrauatis, impetrare
Dignetur à Domino,
Sancta virgo tam sanctorum
Germana germanorum.
Hoc pater, hoc natus eius,
Hoc amborum Spiritus
Eorundem trium nobis
Concedat promeritis.
Cuius regnum gloriosum
Nullum habet terminum.

Collectis signis sunt septem se-
ptuaginta. Consecrat hunc nu-
merum, Qui spiritus est opera-
tus, Amen.

Haftenus Medibardus, sed tu, mi lector, Non ad verba, sed ad rem attende. Verba vilia sunt, sed quæ sub verbis latent, grandia. Putamen esui non est, sed dulcis nucleus. Hæretici, nominatim Illyricus in Catalogo, & qui posteris annis Catalogum Illyrici duplo, si non triplo aut quadruplo, auxerunt, quidquid rhythmorum & versiculorum in quibuscunque angulis contra Catholicos & Papam reperiunt, id studiosissime in publicum extrudunt; eoque ipso sunt satis elegantes & concinni Rhythmi, quod Papam, Clericos, Monachos, Moniales, ritus que Ecclesiæ perstringunt, vellicant, & lacerant. Cur nos simili diligentia non promeremus in lucem, quæ olim pro gloria Sanctorum, à melioribus, quàm eloquentioribus hominibus exarata sunt?

CAPVT